ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ἀκόμη καί ἄν ἡ κατάρτιση τῆς συμβάσεως, πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς, τελεῖ ὑπό ἀμφισβήτηση μεταξύ τῶν διαδίκων.

Bosco O'Keeffe Koopmans

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 4 Μαρτίου 1982.

Ὁ γραμματεύς

P. Heim

Ὁ πρόεδρος τοῦ πρώτου τμήματος

G. Bosco

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε
κύριοι δικαστές,

Τό πρόβλημα, ἐπί τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσω σήμερα τίς προτάσεις μου, ἀφορᾶ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως περί ἀρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, πού ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Τό πρόσωπο πού ἔχει τήν κατοικία του στό ἔδαφος συμβαλλομένου κράτους δύναται νά ἐναχθεῖ σέ ἄλλο συμβαλλόμενο κράτος:

1. ἄν πρόκειται γιά διαφορά ἐκ συμβάσεως, ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ὅπου ἐξετελέσθη ἤ πρέπει νά ἐκτελεσθεῖ ἡ ἐνοχή πού συνιστᾶ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς [2].

Τό Bundesgerichtshof ἐπιθυμεῖ σχετικῶς, νά πληροφορηθεῖ ἄν ὁ ἐνάγων δύναται νά ἐπιλέξει ὡς κατά τόπο ἁρμόδιο δικαστήριο, τό δικαστήριο αὐτό ἀκόμη καί ἄν ἡ κατάρτιση τῆς συμβάσεως πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς τελεῖ ὑπό ἀμφισβήτηση μεταξύ τῶν διαδίκων.

Ἡ ἀναιρεσείουσα στήν κυρία δίκη εἶναι μία ἐπιχείρηση πού ἔχει τήν ἕδρα της στήν Ἰταλία καί ἡ ὁποία κατασκευάζει γερανούς. Οἱ γερανοί αὐτοί διατίθενται στό ἐμπόριο στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας ἀπό τήν ἑταιρία Hydraulikkran, μέ ἕδρα τήν Böblingen, ἡ ὁποία ὡς γνωστό, ἐκηρύχθη σέ κατάσταση πτωχεύσεως — τόν Ὀκτώβριο 1974. Προκειμένου νά καθορισθεῖ ἄν ἡ πώληση ἑνός μηχανήματος πού ἐπενόησε ἡ ἐνάγουσα προσέβαλλε κατοχυρωμένα δικαιώματα εὑρεσιτεχνίας, ἔπρεπε νά γίνουν ὁρισμένες ἔρευνες στήν Γερμανία ἀπό ἕνα μηχανικόσύμβουλο ἐπί θεμάτων διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας. Γιά τόν σκοπό αὐτό — ἔτσι ἀντιλαμβάνομαι τήν διάταξη περί παραπομπῆς

1 — Μετάφραση ἀπό τά γερμανικά.

2 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

— ἡ ἑταιρία Hydraulikkran, κατόπιν διαπραγματεύσεων μέ τήν ἐνάγουσα στήν κυρία δίκη, ἀνέθεσε τό ἔργο αὐτό στόν ἀναιρεσίβλητο στήν ἴδια ὑπόθεση, μηχανικό-σύμβουλο πού ἔχει τό γραφεῖο του στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας.

Ὁ ἐν λόγω μηχανικός — σύμβουλος προβάλλει τώρα ἀξιώσεις ἀμοιβῆς κατά τῆς ἑταιρίας Effer καί ἤσκησε, σχετικῶς, ἀγωγή ἐνώπιον γερμανικοῦ δικαστηρίου τόν Δεκέμβριο 1974. Στήν πραγματικότητα, ἡ ἑταιρία Effer ἀμφισβητεῖ ὅτι ἐδημιουργήθησαν συμβατικές σχέσεις μεταξύ αὐτῆς καί τοῦ μηχανικοῦ συμβούλου. Δέχεται ὅτι ἀνέθεσε ἕνα ἔργο στήν ἑταιρία Hydraulikkran, ἀλλά ἰσχυρίζεται ὅτι δέν εἶχε ἐξουσιοδοτήσει τήν ἑταιρία Hydraulikkran νά προσφύγει στίς ὑπηρεσίες τοῦ ἀναιρεσιβλήτου *ἐν ὀνόματι* τῆς ἀναιρεσιούσης· ἐξ ἄλλου ἡ Hydraulikkran ἀνέθεσε τίς ἀναγκαῖες ἔρευνες σέ ἄλλο μηχανικό-σύμβουλο. Ὁ ἀναιρεσίβλητος ἐδικαιώθη, κατ' ἀρχή, στήν διαφορά αὐτή ἐνώπιον τοῦ Landgericht τῆς Φραγκφούρτης. Πάντως, τό VI πολιτικό τμῆμα τοῦ Oberlandesgericht τῆς Φραγκφούρτης — στηριζόμενο στήν ὑπόθεση ὅτι τά γερμανικά δικαστήρια ἦσαν ἁρμόδια σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν — ἀκύρωσε τήν ἀπόφαση αὐτή μέ τήν αἰτιολογία ὅτι τό Landgericht ἦταν κατά τόπο ἀναρμόδιο καί παρέπεμψε τήν ὑπόθεση ἐνώπιον τοῦ Landgericht τοῦ Darmstadt μέ τήν αἰτιολογία ὅτι δέν ἐπρόκειτο, στήν πραγματικότητα, γιά διαφορά ἐπί διπλώματος εὑρεσιτεχνίας. Ὁπωσδήποτε, καί τό δικαστήριο αὐτό ὑπεχρέωσε τήν ἑταιρία Effer στήν καταβολή τῆς ἀμοιβῆς, ἡ δέ ἀσκηθεῖσα κατά τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ἔφεση ἀπερρίφθη, ἐπειδή, μεταξύ ἄλλων λόγων, τό XIII πολιτικό τμῆμα τοῦ Oberlandesgericht τῆς Φραγκφούρτης ἔκρινε ἐπίσης ὅτι τά γερμανικά δικαστήρια ἦσαν ἁρμόδια δυνάμει τῆς ἀναφερθείσης ἤδη διατάξεως τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, καθ' ὅσον ἡ ὕπαρξη ἤ μή διαφορᾶς ὡς πρός τήν *σύναψη* τῆς συμβάσεως, ἐπί τῆς ὁποίας στηρίζονται οἱ ἀξιώσεις, οὐδόλως ἐπηρεάζει τήν διάταξη αὐτή.

Ἐν συνεχεία τό Bundesgerichtshof ἐπελήφθη τῆς ὑποθέσεως κατόπιν ἀναιρέσεως. Ἐφ' ὅσον ἡ ὑπόθεση παρεπέμφθη ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ἐκπληρώσεως, τό Bundesgerichtshof ἔκρινε ὅτι ὁ ἐν λόγω τόπος καθωρίζετο σύμφωνα μέ τό γερμανικό δίκαιο, διότι τό οὐσιῶδες μέρος τῆς συμβάσεως διήπετο ἀπό τό γερμανικό δίκαιο. Ἔτσι, γιά μία σύμβαση μηχανικοῦ-συμβούλου ἐπί θεμάτων διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, ὁ τόπος ὅπου ἔπρεπε νά παρασχεθοῦν οἱ ὑπηρεσίες, δηλαδή ὁ τόπος ὅπου εὑρίσκετο τό γραφεῖο τοῦ μηχανικοῦ-συμβούλου, ἐθεωρήθη ὡς μοναδικός τόπος ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς. Πάντως, κατά τό Bundesgerichtshof, λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς ἐπιχειρηματολογίας τῆς ἀναιρεσειούσης, δέν ἦταν σαφές ὅτι πράγματι, σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, ἁρμόδιο ἦταν τό γερμανικό δικαστήριο καί ἐτέθη τό ζήτημα μήπως θά ἔπρεπε οἱ ἀξιώσεις νά προβληθοῦν μᾶλλον στόν τόπο ὅπου ἡ ἑταιρία Effer ἔχει τήν ἕδρα της — γιά τόν λόγο ὅτι δέν πληροῦνται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν. Ἔτσι ἀπεφάσισε μέ διάταξη τῆς 29ης Ἰανουαρίου, νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση ἀποφάσεως καί νά ζητήσει τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού ἀνέφερα.

Μόνη ἡ ἀναιρεσείουσα στήν κυρία δίκη ὑπεστήριξε τήν ἀρνητική ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι συμμετέχοντες στήν διαδικασία, ὁ ἀναιρεσίβλητος στήν κυρία δίκη, ἡ Ἐπιτροπή καί ἡ κυβέρνηση τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου ἐξεφράσθησαν ὑπέρ μιᾶς καταφατικῆς ἀπαντήσεως.

Συμμερίζομαι τήν τελευταία αὐτή γνώμη. Ἐξ ἄλλου, ἡ θεωρία αὐτή τήν γνώμη ὑποστηρίζει (Bülow-Böckstiegel, Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen, Kommentar zum Vollstreckungsübereinkommen, σ. 57· Piltz, Der Gerichtsstand des Erfüllungsortes nach dem EuGVÜ, NJW 1981, σ. 1876· Spellenberg, Die Vereinbarung des Erfüllungsortes und Artikel 5 Nummer 1

des europäischen Gerichtsstands und Vollstreckungsübereinkommens, Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts 1981, σ. 75 έπ.) καί μερικά έθνικά δικαστήρια έχουν ήδη άποφανθεῖ κατά τήν ἴδια ἔννοια (OLG Bamberg, NJW 1977, σ. 505· OLG Hamm, Recht der Internationalen Wirtschaft, 1980, σ. 663).

Τήν ἄποψη αὐτή τήν στηρίζω ἐπί τῶν ἀκολούθων παρατηρήσεων:

1. Στηριζόμενος κατ' ἀρχήν *στούς ὅρους* τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1, ἡ γερμανική διατύπωση («... wenn ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag den Gegenstand des Verfahrens bilden») ἀναμφισβητήτως συνηγορεῖ ὑπέρ τῆς ἀπόψεως σύμφωνα μέ τήν ὁποία διαφορά ὡς πρός τήν ὕπαρξη συμβάσεως δέν ἀποκλείει a priori τήν ἁρμοδιότητα τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ἐκπληρώσεως τῆς παροχῆς. Οἱ ἄλλες γλωσσικές ἀποδόσεις κυρίως ἡ γαλλική καί ἡ ἰταλική, ἐπί τῶν ὁποίων προπαντός ἐστηρίχθη ἡ ἀναιρεσείουσα, δέν εἶναι τόσο σαφεῖς, ἀλλά, βεβαίως, δέν εἶναι δυνατό καί νά ἀγνοηθοῦν. Ἀφ' ἑτέρου, δέν βλέπω γιατί ἡ διατύπωση πού ἔχει χρησιμοποιηθεῖ («en matière contractuelle», «in materia contrattuale») θά πρέπει κατ' ἀνάγκην νά συνεπάγεται ὅτι ἡ ὕπαρξη τῆς συμβάσεως δέν δύναται νά ἀμφισβητεῖται καί ὅτι ἡ κατά τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 ἁρμοδιότης ἀποκλείεται σέ περίπτωση διαφορᾶς ὡς πρός τήν ὕπαρξη συμβάσεως.

2. Εἶναι βέβαιο ὅτι ἡ ἀπόφαση τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1977 ἐπί τῆς ὑποθέσεως 73/77 (Theodorus Engelbertus Sanders κατά Ronald van der Putte, Slg. 1977, σ. 2383, καί ἰδίως 2388 ἐπ. ἐντόνως συνηγορεῖ ὑπέρ μιᾶς καταφατικῆς ἀπαντήσεως. Στήν διαδικασία αὐτή ἐτίθετο ζήτημα ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 16 περίπτωση 1 καί συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, τό ὁποῖο ὁρίζει:

Ἀποκλειστική ἁρμοδιότητα, χωρίς νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἡ κατοικία, ἔχουν:

1. σέ διαφορές ἐπί ἐμπραγμάτων δικαιωμάτων ἐπί ἀκινήτων καί μισθώσεων ἀκινήτων, τά δικαστήρια τοῦ συμβαλλόμενου κράτους τῆς τοποθεσίας τοῦ ἀκινήτου [1].

Ἀπό τό ἱστορικό δύναται νά συναχθεῖ ὅτι ὑπῆρχε ἐπίσης διαφορά περί τοῦ ἄν εἶχε συναφθεῖ σύμβαση μισθώσεως. Ἡ ἐφαρμογή, ὅμως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως δέν ἀπεκλείσθη. Αὐτό προκύπτει ἀπό τίς σκέψεις 12 ἕως 15, στίς ὁποῖες ἀνευρίσκεται ἡ φράση:

«... οἱ σκέψεις αὐτές ἐξηγοῦν προκειμένου περί συμβάσεων μισθώσεως ἀκινήτων αὐτῶν καθ' ἑαυτῶν, δηλαδή ἰδίως περί *διαφορῶν* μεταξύ ἐκμισθωτῶν καί μισθωτῶν ὡς πρός τήν ὕπαρξη ἤ τήν ἑρμηνεία τῶν συμβάσεων *μισθώσεως* ἤ τήν ἐπανόρθωση ζημιῶν πού ἐπροξένησε ὁ μισθωτής καί τήν ἀπόδοση τῶν ἀκινήτων, τήν ἀναγνώριση ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος στά δικαστήρια τῆς χώρας ὅπου εὑρίσκεται τό ἀκίνητο».

3. Ἄν ἐγίνετο δεκτό ὅτι ἡ διαφορά ὡς πρός τήν ὕπαρξη ἐξωσυμβατικῶν σχέσεων, ἀποκλείει *ἀφ' ἑαυτῆς* τήν ἀγωγή σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς Συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν, ἡ ἁπλή ἀμφισβήτηση ἐκ μέρους τοῦ ἐναγομένου θά ἐπέτρεπε νά στερηθεῖ ἡ διάταξη αὐτή κάθε ἀποτελέσματος, ὅπως καί τό ἄρθρο 5 περίπτωση 3 — δικαστήριο τοῦ τόπου τῆς ἀδικοπραξίας — ἐνῶ κατά γενικό κανόνα ἡ θέση τοῦ ἐναγομένου συνίσταται ἀκριβῶς στό νά ἀρνεῖται τήν ὕπαρξη τῆς ἀδικοπραξίας. Ἕνα τέτοιο ἀποτέλεσμα δέν δύναται νά εἶναι οὔτε πρακτικό οὔτε ἠθελημένο. Ἀκόμη καί ἄν πρέπει νά γίνει δεκτό ὅτι τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 ἀποτελεῖ ἐξαίρεση στόν γενικό κανόνα τοῦ ἄρθρου 2 — ἁρμοδιότης τῶν δικαστηρίων τῆς κατοικίας τοῦ ἐναγομένου — καί κατά συνέπεια δέν πρέπει νά ἀναζητεῖται ἔρεισμα στήν διασταλτική ἑρμηνεία τῆς πρώτης διατάξεως,

1 — Ἀνεπίσημη μετάφραση.

παρόμοιες σκέψεις κατ' οὐδένα λόγο πρέπει νά ὁδηγήσουν σέ ἑρμηνεία πού θά ἐπέτρεπε πρακτικά, νά στερηθεῖ, ἀποτελέσματος μία διάταξη πού εἰσάγει ἐξαίρεση.

4. Ἐξ ἄλλου, ὅταν προβάλλεται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ προβλεπομένου στό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν δικαστηρίου, δύσκολα δύναται νά ἀπαιτηθεῖ ἀπό τόν ἐνάγοντα ἄλλο πράγμα πλήν τῆς σχετικῆς ἀναπτύξεως τῶν λόγων πού ἐπικαλεῖται πρός στήριξη τῶν ἀξιώσεών του. Αὐτό ἀκριβῶς ἤθελε ἐπίσης νά ἐκφράσει ὁ ἐκπρόσωπος τῆς βρετανικῆς κυβερνήσεως, ὅταν ὑπεστήριξε ὅτι ὁ ἐνάγων ἔπρεπε νά προσβάλει τήν ὕπαρξη συμβατικῶν σχέσεων πού διεμορφώθησαν καλῆ τῆ πίστει, δηλαδή βάσει πραγματικῶν περιστατικῶν πού ἐκ πρώτης ὄψεως συνηγοροῦν ὑπέρ τῆς ὑπάρξεως συμβάσεως.

Δικαίως ἡ Ἐπιτροπή ἐτόνισε, μέσα σ' αὐτήν τήν ἀλληλουχία, ὅτι ἡ δυνατότης ἐπικλήσεως τῶν κανόνων ἀρμοδιότητος πού ἐμπεριέχεται στήν σύμβαση δέν ἐξαρτᾶται κατ' ἀρχήν ἀπό προϋποθέσεις τύπου οὔτε ἀπό τήν τήρηση ἐλαχίστων ἀπαιτήσεων ὡς πρός τά ἀποδεικτικά μέσα, καθ' ὅσον ἡ ἀπαίτηση προβλέπεται στό ἄρθρο 17 τῆς συμβάσεως γιά τίς συμφωνίες περί παρεκτάσεως τῆς ἀρμοδιότητος πρέπει νά θεωρηθεῖ μᾶλλον ὡς πραγματική ἐξαίρεση. Ἐξ ἄλλου, κατ' αὐτή τήν ἔννοια ἡ ἀπόφαση τῆς 17ης Ἰανουαρίου 1980 ἐπί τῆς ὑποθέσεως 56/79 (Siegfried Zelger καί Sebastiano Salinitri, Slg. 1980, σ. 89 καί ἰδίως 97) ἐδέχθη ὅτι ἤρκει, γιά τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1, σύμβαση καταρτισθείσα ἀτύπως ὅσον ἀφορᾶ τόν τόπο ἐκπληρώσεως.

5. Ἕνα ἐπί πλέον ἐπιχείρημα κατά τῆς ἀπόψεως σύμφωνα μέ τήν ὁποία ἡ ἀμφισβήτηση περί τήν ὕπαρξη συμβάσεως θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τόν ἀποκλεισμό τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου ἐκπληρώσεως παρέχεται ἀπό τό γεγονός ὅτι — ὅπως προκύπτει ἀπό τό ἄρθρο 20 τῆς συμβάσεως τό ἐπιλαμβανόμενο δικαστήριο δυνάμει διατάξεως τῆς ἐν λόγω συμβάσεως ὀφείλει νά *ἐξετάσει* αὐτεπαγγέλτως τήν ἀρμοδιότητά του ὑπό τό φῶς τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως (πρβ. τήν ἔκθεση Jenard ὅσον ἀφορᾶ τό ἄρθρο 19 τῆς συμβάσεως καί Bülow-Böckstiegel, ἀνωτέρω, παρατήρηση III ἐπί τοῦ ἄρθρου 20 τῆς συμβάσεως). Οἱ διατάξεις αὐτές δύνανται νά ἔχουν μία μόνο σημασία, ὅτι πρέπει, δηλαδή, νά ἐρευνῶνται ὅλες οἱ ἀπαραίτητες προϋποθέσεις πού θεμελιώνουν τήν προβαλλομένη ἀρμοδιότητα καί νά ἐκτιμῶνται ἐπίσης ἀπό νομικῆς πλευρᾶς. Κατά συνέπεια, τό ἴδιο πρέπει πρέπει νά συμβαίνει ὡς πρός τό πρόβλημα τοῦ ἄν πρέπει νά θεωρεῖται ὅτι ὑφίσταται σύμβαση καί, ἀπό τό γεγονός αὐτό, τόπος ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως.

Ἐπ' αὐτοῦ, εἶναι ὀρθό νά θεωρηθεῖ ὅτι τό ἐνδεχόμενο νά ἀλληλοτέμνονται μερικῶς ἤ ὁλικῶς ἡ ἐξέταση τῆς ἀρμοδιότητος καί ἡ ἐξέταση τῆς οὐσιαστικῆς βάσεως τῆς ἀξιώσεως εἶναι ἄνευ σημασίας. Ὑπάρχουν ἄλλες περιπτώσεις στίς ὁποῖες εἶναι πιθανόν ἡ ἐξέταση τῶν περιστατικῶν πού θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητα νά ἐπιδροῦν ἐπίσης ἐπί τῆς ἐκτιμήσεως τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐνάγοντος. Ἀρκεῖ νά λεχθεῖ τό παράδειγμα τῆς Ἐπιτροπῆς, τό ὁποῖο ἀναφέρεται σέ μία συμφωνία περί παρεκτάσεως τῆς ἀρμοδιότητος πού περιέχεται στούς γενικούς ὅρους τῆς συμβάσεως, ὅπου ἡ ἐξέταση τοῦ ζητήματος ἄν ἡ σύμβαση αὐτή ἔχει πράγματι συναφθεῖ δύναται νά ἀποτελέσει πρόκριμα ὡς πρός τίς ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος, καθ' ὅσον οἱ γενικοί ὅροι ρυθμίζουν ἐπίσης πολλά ἄλλα ζητήματα. Στήν ἀντίθετη περίπτωση θά ἔπρεπε νά γίνει διάκριση ἀναλόγως τοῦ ἄν ὑφίσταται ἤ μή χωριστή σύμβαση περί τοῦ τόπου ἐκπληρώσεως, πράγμα πού δυσκόλως δικαιολογεῖται. Ἡ ἄποψη αὐτή κατά τήν ὁποία δέν δύναται νά γίνει δεκτή ἀρμοδιότης, δυνάμει τῆς συμβάσεως, ὅταν ἡ ἐξέταση τῆς ἀρμοδιότητος ἐπικαλύπτει πλήρως ἤ μερικῶς τήν ἐξέταση τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν πού θεμελιώνουν τίς ἀξιώσεις, θά εἶναι ἐπί πλέον ἀντίθετη πρός τήν ἀρχή τῆς διασταλτικῆς ἐφαρμογῆς τῆς συμβάσεως, ὅπως σαφῶς ἐκφράζεται στήν ἔκθεση Jenard.

Εἶναι, βεβαίως, σαφές ὅτι ἡ ἐκτεθείσα ἀπό τήν Ἐπιτροπή δικαστική πρακτική, ἡ ὁποία συνίσταται στό νά μήν ἀπαιτεῖται ἀπόδειξη τῶν περιστατικῶν πού θεμελιώνουν τήν ἀρμοδιότητα, ὅταν συνιστοῦν συγχρόνως

περιστατικά τά ὁποῖα χαρακτηρίζουν τίς ἀξιώσεις τοῦ ἐνάγοντος ἐπί τῆς οὐσίας, δέν ἀνταποκρίνεται στούς κανόνες τῆς συμβάσεως, ἐπειδή ἀκριβῶς οἱ κανόνες αὐτοί ἐπιτάσσουν *αὐτεπάγγελτη* ἔρευνα τῆς ἁρμοδιότητος καί γι' αὐτό τόν λόγο, ἐνδεχομένως, ἔλεγχο τῶν ἀποδείξεων, περιορισμένο στήν ἔρευνα αὐτή.

6. Τέλος, δέν πρέπει νά παροραται τό γεγονός ὅτι οἱ ἀπόψεις πού μόλις ὑπεστήριξα δέν εἶναι ὑπερμέτρως ἐπαχθεῖς γιά τούς ἐναγομένους, πού εἶναι δυνατό νά ὑποχρεωθοῦν νά προβάλουν τήν ὑπεράσπισή τους ἐνώπιον ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων. Ἔστι, ὁρίζοντας ὅτι τό δικαστήριο ὀφείλει νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση ἀποφάσεως μέχρις ὅτου ἀποδειχθεῖ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἦταν σέ θέση νά παραλάβει ἐμπροθέσμως τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης δικόγραφο γιά νά προετοιμάσει τήν ὑπεράσπισή του, τό ἄρθρο 20 παράγραφος 2 τῆς συμβάσεως ἐξασφαλίζει στόν ἐναγόμενο τήν δυνατότητα νά προβάλει τήν ἄποψή του. Ἐξ ἄλλου, δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά παραστεῖ αὐτοπροσώπως οὔτε νά συμμετάσχει στήν διαδικασία, ὅταν ἐνάγεται ἐνώπιον δικαστηρίων συμβαλλομένου κράτους, στό ὁποῖο δέν ἔχει τήν κατοικία του. Στήν περίπτωση αὐτή τό ἄρθρο 20 παράγραφος 1 τῆς συμβάσεως προβλέπει αὐτεπάγγελτη ἐξέταση τῆς ἁρμοδιότητος. Ἐπ' αὐτοῦ, δέν δύναται νά γίνει, λόγω μή ἐμφανίσεως τοῦ ἐναγομένου, δεκτό ἕνα προβαλλόμενο περιστατικό, ἀντιθέτως δέ στόν ἐνάγοντα ἐναπόκειται νά ἀποδείξει πλήρως τά περιστατικά πού θεμελιώνουν τήν ἁρμοδιότητα (πρβ. Bülow-Böckstiegel, ἀνωτέρω).

7. Χωρίς νά εἶναι ἀναγκαῖο νά ἐξετασθεῖ περαιτέρω τό πρόβλημα, πού ἔθεσε ἡ βρετανική κυβέρνηση, ἤτοι ἄν ἡ νομίμως προβαλλομένη ἁρμοδιότης δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως διατηρεῖται, ἀκόμη καί ὅταν ἡ ἀμφισβήτησή της ἀποδεικνύεται ἐν συνεχεία δικαιολογημένη, προτείνω, στό τεθέν ἀπό τό Bundesgerichtshof ἐρώτημα, νά δοθεῖ ἡ ἀκόλουθη ἀπάντηση:

Ὁ ἐνάγων δύναται νά ἐπιλέξει ὡς κατά τόπο ἁρμόδιο, τό δικαστήριο τοῦ τόπου ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 5 περίπτωση 1 τῆς συμβάσεως, ἀκόμη καί ἄν ἡ κατάρτιση τῆς συμβάσεως πού ἀποτελεῖ τήν βάση τῆς ἀγωγῆς τελεῖ ὑπό ἀμφισβήτηση μεταξύ τῶν διαδίκων.